

عنوان مقاله:

جایگاه سادات حسینی اعرجی بلخی در عهد حاکمیت ترکان (۶۱۸-۳۸۹ق)

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 9، شماره 32 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

سیدحسین حسینی - دانشجوی دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام دانشگاه فردوسی مشهد

هادی وکیلی - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد

علی ناظمیان فرد - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

طی قرون چهارم تا ششم هجری خاندان‌های سادات در خراسان و سایر نقاط ایران شکل گرفتند. خاندان سادات حسینی اعرجی بلخی یکی از این خاندان‌ها است که در منطقه بلخ استقرار و تداوم یافت. هدف این پژوهش با تکیه بر روش توصیفی-تحلیلی، پاسخ به این پرسش است که این خاندان چه جایگاه اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در عصر حاکمیت ترکان (۶۱۸-۳۸۹ق) در خراسان داشت؟ یافته‌های پژوهش با استفاده از منابع انساب و تاریخ، بیانگر آن است که افراد خاندان حسینی اعرجی بلخی، به سبب جایگاه اجتماعی ممتازی که در بین جامعه و حاکمان ترک‌تبار برخوردار بودند، به مقام نقابت سادات در بلخ و برخی شهرهای دیگر خراسان چون غزنه و مرو منصوب و در مشاغل مهم سیاسی چون ریاست شهر، ندیمی سلطان و سفارت به‌کار گرفته شدند. تداوم جایگاه اجتماعی ممتاز و محبوبیت آن‌ها نزد خوارزمشاهیان، سبب شد سلطان محمد خوارزمشاه در مخالفت با خلیفه عباسی، علاءالملک ترمذی؛ یکی از علمای برجسته این خاندان را به‌عنوان خلیفه مسلمین انتخاب نماید. در میان سادات حسینی اعرجی بلخی شعرا، محدثین، فقها و هنرمندان برجسته‌ای ظهور و آثاری نیز از خود برجای نهادند. آن‌ها در برگزاری مجالس علمی، حمایت از علما و تربیت شاگرد نیز کوشا بودند. ایشان با وجود پیروی از مذهب تشیع، با تأکید بر مشترکات بین مذاهب اسلامی، الگوی وحدت در جامعه اسلامی خراسان را دنبال نمودند.

کلمات کلیدی:

سادات حسینی، بلخ، خراسان بزرگ، غزنویان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030407>

